

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-09-02

Vår referens

Simon Classon

Utredningssekreterare

simon.classon@malmo.se

Remiss avseende revidering av Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

ASN-2025-11432

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 att anta *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* (§128). Planen antogs sedan kommunstyrelsen i oktober 2022 (STK-2022-950) beslutat att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram förslag till två handlingsplaner; en för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism och en för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

Med anledning av synpunkter som kommit in gällande förslaget till en *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* har en ny version av *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* tagits fram och som föreslås gälla för perioden 2026 till 2029.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen välkomnar initiativet och ställer sig positiv till den reviderade *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*, samt till den övergripande ambitionen med förslaget.

Eftersom *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* har samma typer av målsättningar, och även kan beröra samma målgrupper, som *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* ser förvaltningen ett behov av samordning av arbetet med planerna i genomförande och uppföljning. Detta för att säkerställa att arbetet ger avsett resultat och leder till förbättringar för malmöborna.

Förvaltningen bedömer även att stadskontoret i flera frågor bör ta ett större ansvar för att samordna och stödja nämnderna i arbetet med planen

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta:

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende Remiss avseende revidering av Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Remiss - Revidering av Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism; STK-2025-859
- Förslag till Yttrande - Remiss avseende Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism
- G-Tjänsteskrivelse - Remiss avseende Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

Beslutsplanering

ASN beredning 2025-09-03

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2025-09-10

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2025-09-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 att anta *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* (§128). Planen antogs efter att kommunstyrelsen i oktober 2022 (STK-2022-950) beslutat att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram förslag till två handlingsplaner; en för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism och en för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

För att skapa ett effektivt och samlat arbete mot olika former av rasism så har utgångspunkten varit att stadens planer mot rasism ska ha samma grundstruktur.

Efter att *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* antogs, så har *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* (STK-2022-1456) skickats på remiss till stadens nämnder och helägda bolag den 30 oktober 2024. Remissversionen av *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* utgick då från samma grundstruktur som den redan antagna *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*.

Av remissyttrandena framgick att det finns behov av att förtydliga planernas struktur, särskilt vad gäller ansvarsfördelning och målsättningar, för att skapa förutsättningar för ett effektivt genomförande. Stadskontoret såg också ett behov av att utveckla strukturens utformning i linje med Malmö stads riktlinjer för styrdokument (STK-2014-

1004). Med bakgrund av detta har en ny version av *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* tagits fram och föreslås gälla för perioden 2026 till 2029.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har i ärendet getts möjlighet att yttra sig gällande förslaget av en reviderad *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*.

Stadskontoret omber nämnder och helägda bolag att kommentera förslaget till reviderad plan utifrån följande frågor:

1. Hur ställer sig er nämnd/bolag till föreslagen förändring av ansvars- och målstruktur?
2. Hur ställer sig er nämnd/bolag till förslaget om att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram en handlingsplan för arbetet?
3. Hur ser er nämnd/bolag på föreslagen uppföljningsstruktur för arbetet?
4. Har er nämnd/bolag några andra synpunkter som ni vill lyfta?
5. Hur bedömer er nämnd/bolag möjligheten att bidra i arbetet utifrån föreslagen plan?

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i yttrandet sammanställt sina synpunkter utifrån dessa fem frågor tillsammans med vissa övergripande synpunkter.

Förvaltningens överväganden

Malmö stad har en lagstadgad skyldighet att arbeta mot rasism och för likabehandling. Utifrån det ställer sig arbetsmarknads- och socialförvaltningen positiv till förslaget om en ny *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*, samt till den övergripande ambitionen med förslaget.

Förvaltningen är positiv till att förhållandet till *Policy för mänskliga rättigheter* har förtydligats. Det är nu tydligt att planerna fungerar som en fördjupning av arbetet med mänskliga rättigheter samtidigt som principerna i policyn utgör grunden för arbetet med planerna.

Eftersom *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* har samma typer av målsättningar, och även kan beröra samma målgrupper, som *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* ser förvaltningen ett behov av samordning mellan planerna i genomförande och uppföljning. Detta för att säkerställa att arbetet med planerna ger avsett resultat och leder till förbättringar för malmöborna.

1. Hur ställer sig er nämnd/bolag till föreslagen förändring av ansvars- och målstruktur?

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till att ansvars- och målstrukturen har förtydligats i det reviderade förslaget till *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*.

Förvaltningen anser samtidigt att stadskontoret bör ta ett större ansvar för samordningen av arbetet med planen. Särskilt i relation till gemensamma processer kring exempelvis kommunikation och arbetsmiljö.

Förvaltningen är positiv till att planen innehåller ambitiösa mål men ser att det krävs ett tydligare stöd till förvaltningarna för att kunna genomföras. Exempelvis önskar förvaltningen att stadskontoret får en tydligare roll kring att skapa strukturer för samordning av gemensamma insatser över förvaltningsgränserna, samt gällande att hålla ihop samverkan med andra externa aktörer med Malmö stad som en samlad aktör.

Förvaltningen bedömer även att stadskontoret kan ta ett större samordningsansvar gällande kartläggningen som ska genomföras som en del av nämndernas handlingsplaner. Det finns en tydlig risk för att förvaltningarna behöver dubbelarbeta när samma frågeställningar ska undersökas av flera förvaltningar samtidigt. Det ligger inom ramen för stadskontorets samordningsuppdrag att stötta förvaltningarna för att sådana kartläggningar ska kunna genomföras och ge önskat resultat.

På grund av svårigheterna i att på ett tillförlitligt sätt mäta förekomsten av rasism är ett sådant stöd extra viktigt gällande kartläggningen. Arbetet med kartläggningen som är en del av arbetet med *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* bör även synkroniseras med den kartläggning som ska genomföras som en del av *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism*.

Förvaltningen anser att stadskontoret bör ta ett större ansvar gällande samråd och samverkan med civilsamhället, samt att det sker i samverkan med arbetet som görs inom ramen för *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism*.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen efterfrågar även en större tydlighet gällande samarbetet med akademien och andra sakkunniga. Om det sker på förvaltningsnivå ser förvaltningen ett behov av att det ges ekonomiska förutsättningar för ett sådant samarbete. Det riskerar annars att bli en osynlig kostnad för förvaltningarna.

2. Hur ställer sig er nämnd/bolag till förslaget om att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram en handlingsplan för arbetet?

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till förslaget om nämndspecifika handlingsplaner. Förvaltningen ser fördelar med att planen består av övergripande mål medan nämnder och helägda kommunala bolag tar fram konkretiserade handlingsplaner utifrån sina ansvarsområden och förutsättningar.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser att målsättningarna för planen är ambitiösa i relationen till den relativt begränsade tidsplanen.

Utifrån erfarenheten från förvaltningens samordnande roll i arbetet med planen *Fri från våld* vill förvaltningen lyfta att det troligen kommer finnas ett behov av att stadskontoret stöttar förvaltningarna i framtagandet av handlingsplanerna.

Det är viktigt att handlingsplanerna utformas på ett sätt som gör att de är både effektiva och uppföljningsbara. Det finns ett värde i att erbjuda stöd samt erfarenhets- och lärdomsutbyte. Det kan även finnas ett värde i att ha gemensamma aktiviteter mellan vissa förvaltningar (och/eller bolag) och att samordna planeringen av likartade aktiviteter.

3. Hur ser er nämnd/bolag på föreslagen uppföljningsstruktur för arbetet?

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till att uppföljningsplanen är synkroniserad i tid med ordinarie uppföljning.

Utifrån erfarenheten från förvaltningens samordnande roll i arbetet med planen *Fri från våld* vill förvaltningen även lyfta att det kommer finnas behov av stöd till förvaltningarna vid uppföljningsarbetet. Förvaltningen ser utifrån det en möjlighet för stadskontoret att förtydliga hur, och i vilken form, uppföljningen ska rapporteras från nämnderna till kommunstyrelsen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen vill lyfta att uppföljningen som den är planerad i förslaget bara är en uppföljning av att handlingsplanen utförs. Däremot saknas planering för uppföljning av vilka resultat arbetet med planen ger, både på kort och längre sikt.

Om det planeras tidigt ser förvaltningen exempelvis en möjlighet i att följa upp kunskap och attityder bland medarbetare i staden genom att undersöka både före och efter planens genomförande. Det skulle bidra med insikter i planens effektivitet i förhållande till staden som arbetsgivare.

4. Har er nämnd/bolag några andra synpunkter som ni vill lyfta?

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser en oklarhet gällande hur mål 1 och 2 i planen förhåller sig till varandra. Förvaltningen ser ett behov av att förtydliga skillnaden mellan dem. Alternativt att målen slås ihop till ett gemensamt mål. Gällande mål 1 ser förvaltningen även ett värde i att förtydliga vilka som innefattas i "Malmö stad".

Förvaltningen är positiv till gemensamma utbildningsinsatser men ser flera utmaningar för att linjeorganisationerna ska ha möjlighet att ta del av utbildningarna.

Förvaltningens erfarenhet är att det är möjligt att ta fram och tillhandahålla nya utbildningar inom befintlig budget men att det redan idag är svårt för medarbetare att ta del av utbildningar. Kostnaden för utbildningsinsatser är inte främst i att ta fram utbildningen utan att avsätta tid för personalen att delta.

Förvaltningen ser utifrån det ett behov av ekonomiskt stöd för att kunna ha en realistisk chans att genomföra större utbildningsinsatser. Det finns redan idag ett stort behov av att effektivisera utbildningsinsatserna i staden. Särskilt de som är riktade till yrkesgrupper som möter Malmöbon i sin vardag i arbetet.

Förvaltningen efterfrågar en större tydlighet gällande om planen även omfattar Malmö stads ansvar som arbetsgivare och om planen förväntas integreras i ordinarie HR-processer.

5. Hur bedömer er nämnd/bolag möjligheten att bidra i arbetet utifrån föreslagen plan?

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer sig ha möjlighet att bidra i arbetet på ett antal sätt.

I arbetet med *Dialog med socialtjänsten* har rasism och diskriminering varit ett återkommande tema som har lyfts av Malmöbor. Arbetet har på så vis gett förvaltningen viktig kunskap som kan tas tillvara i arbetet med planen. I det fortsatta arbetet med *Dialog med socialtjänsten* finns möjlighet att stärka tilliten till socialtjänsten, vilket i sin tur är en viktig förutsättning för att alla Malmöbor ska kunna ta del av det stöd de har rätt till.

Vidare ser förvaltningen att arbetet med planen kan hanteras inom förvaltningens struktur för arbete med mänskliga rättigheter. Förvaltningen arbetar redan idag återkommande med kompetenshöjande insatser gällande mänskliga rättigheter. Diskriminering och antirasism är en naturlig del av det arbetet.

I arbetet med omställning till nya socialtjänstlagen förstärks förvaltningens arbete för jämställdhet och jämlikhet. Det arbetet går i linje med inriktningen i *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*.

Förvaltningen ser även att arbetet med barnets rättigheter tydligare skulle kunna inkludera ett antidiskrimineringsperspektiv.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har tagit över samordningsansvaret för stadens universella preventionsarbete för barn och unga från stadskontoret. Det är ett arbete som går i linje med intentionerna i *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* och där möjlighet finns att arbete mot uttryck av islamofobi och antimuslimsk rasism riktat mot barn och unga.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef